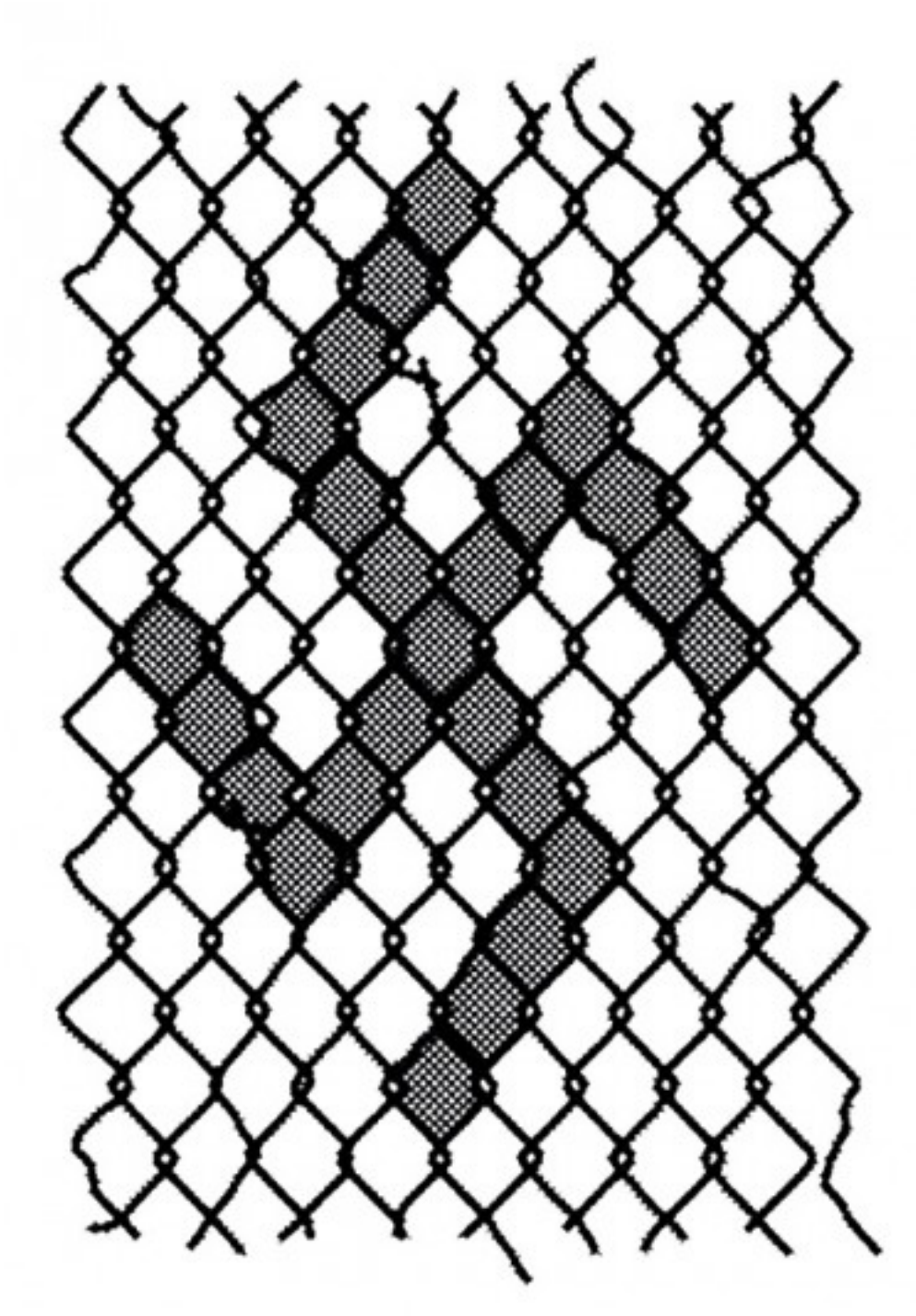
EL POU de la gallina
Revista manresana d'informació i opinió

Opinió | | Actualitzat el 05/08/2022 a les 07:27

?La lliçó d'Amat-Piniella

Des d'Espais Escrits, la xarxa del patrimoni literari català, m'han demanat que gravi un vídeo per al projecte *Escriptors d'avui ens conviden a llegir escriptors d'ahir*. He de parlar de Joaquim Amat-Piniella, que és, evidentment, l'escriptor manresà que té més pes en la història de la literatura catalana. Hi he d'explicar com m'ha influït, per què cal conèixer-lo, recomanar una obra seva i llegir-ne un fragment. Amat-Piniella va ser un escriptor excel·lent a qui les circumstàncies van empènyer a escriure una obra única, però no sé si som prou conscients de la importància que li hauríem de donar.

No cal dir que, tot i la qualitat del conjunt bibliogràfic d'Amat-Piniella -des de les semblances que recull a *Ombres al calidoscopi* fins als poemes de *Les llunyanies*-, la seva obra més influent, transcendent i llegida -aquella que el fa únic- és la novel·la *KL Reich,* que va escriure després de sobreviure més de quatre anys en el camp d'extermini de Mauthausen. En ser alliberats per les tropes aliades, els deportats d'aquests camps es van marcar un propòsit: explicar el que havien vist i viscut, perquè el món ho conegués. Durant anys, molts deportats es van fer un tip de participar en xerrades, actes de record o en projectes documentals com el de Montserrat Roig. Alguns van escriure unes memòries -més descriptives o més literàries- per deixar constància de les atrocitats que havia comès el règim nazi. Cadascú va difondre el testimoni de la millor manera que va saber, i, com que Amat-Piniella era novel·lista, el que va fer va ser escriure una novel·la. Hauria pogut optar per reproduir la seva experiència viscuda i, com que era un bon escriptor, segur que ho hauria fet molt bé. Però ell, com a bon novel·lista, sabia que no hi ha res com una peça literària de ficció per explorar els plecs més autèntics i recòndits de la naturalesa humana, justament per explicar la deshumanització que representaven els camps. I aquesta és la gran lliçó literària de Joaquim Amat-Piniella: hi pot haver més veritat i autenticitat en una obra de ficció que en un llibre de memòries. *KL Reich* és una ficció novel·lada, és clar, però és, sobretot, una obra literària carregada de veritat.

Il·lustració: Erques Torres